

ملاقاتی کوتاه با ژان پیآره

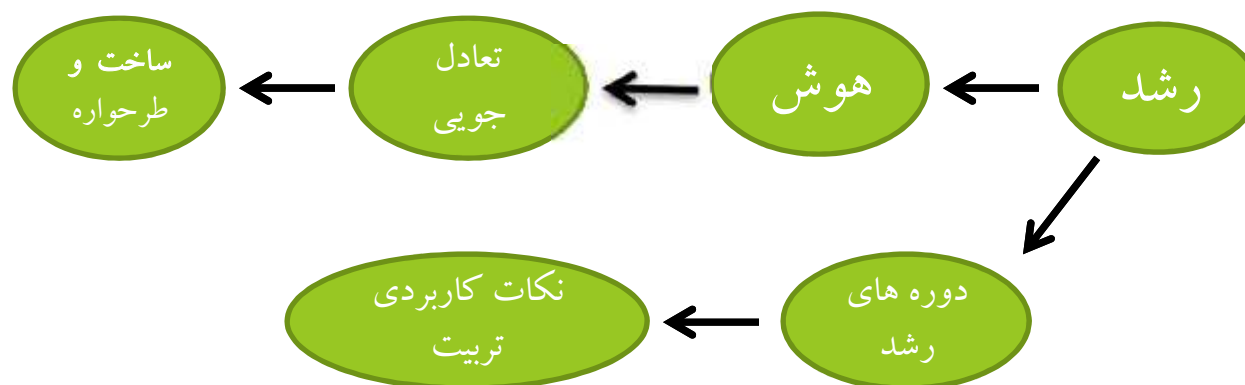
ارائه دهنده: مهبد فدایی

آشنایی با نظریه ژان پیاژه:

- رویکردی سازواره ای (ساختارنگر)
- برگرفته از اندیشه های ژان ژاک روسو
- بناشده بر اصل اپی ژنتیک و تکامل نگر
- تعامل نگر (طبیعت+تربیت):
رشد = رشد جسمی + تجربه با محیط فیزیکی + تجربه ی اجتماعی + تعادل جویی
- کودک (انسان)، یک سازواره ای بالذات فعال، سازنده، برانگیخته و یک کل خودنظم جو و نظام مند
- رشد کیفی (در ایجاد ساختار) + کمی (در بسط) / بسته به زمان
- اهمیت رشد شناختی ← تغییر ساختاری
- تقدم رشد شناختی بر زبان و تقدم زبان بر تفکر
- رشد مرحله ای، ناگهانی و ناپیوسته

سیر کلی ارائه نظریه ژان پیاژه:

هرم بنیادی:

هوش:

- نیروی بنیادی رشد شناختی و متقدم بر تمام اجزای شناختی
- متغییر و پویا (برخلاف برخی دیدگاه ها)
- توان کلی برای حل مسئله، تفکر و عمل
- لازمه برای تعادل جویی، سازگاری و سازمان
- دارای دو جنبه ی بیرونی (محتوا یا رفتار) و درونی (تفکر- عملیات)
- کلی تکامل پذیر با اجزا
- ذاتی
- سازگاری با محیط

ساخت شناختی:

- ساختمان ذهن یا اندیشه های فرد
- نیروی مولد و محرک، کلیتی دارای اجزا مرتبط و وابسته به هم
- هر دوره دارای یک ساخت منحصر و محوری
- شامل طرحواره های رفتاری و طرحواره های عملیاتی

طرحواره یا روان بنه:

- الگوی سازمان یافته و شبکه ای نظام مند از مفاهیم به هم وابسته که در تعامل میان سازواره و محیط به کار می رود
- تغییرپذیر؛ تعمیم پذیر؛ تکرارپذیر؛ تکامل پذیر
- با گذشت زمان و رشد شناختی، تکامل یافته و به صورت کلیت هایی با اجزای هماهنگ و وابسته در نقطه ای دیگر نقل مکان می کند
- اساسی ترین واحد شناختی
- مسبب کارآیی حافظه (حافظه نیز مانند سایر جنبه های شناختی، رشد می کند)

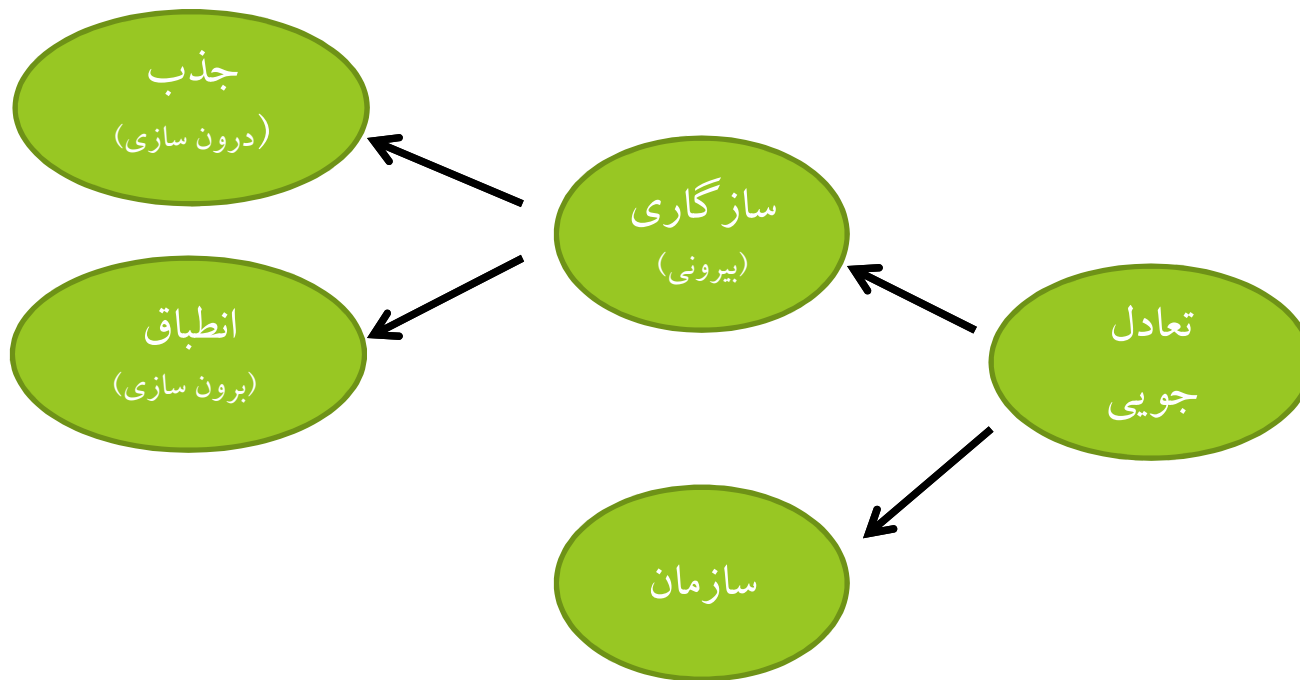

تعادل جویی:

- تعادل شناختی ← توازن میان ساخت شناختی و طرحواره ها با محیط واقعی
- بی تعادلی ← نیروی محرک ما در رشد یا تحول
- رشد در پیوستاری از تعادل و عدم تعادل شکل می گیرد
- تعادل جویی، فرآیندی لحظه به لحظه است
- تعادل جویی منوط به هوش و رشد تفکر منوط به تعادل جویی است
- لازمه ی تکامل، تعادل است
- تعادل جویی و فرآیندهای مرتبط با آن (نامتغیرهای کاربردی سازگاری و سازمان) تمایلات فطری هستند که مکانیسم آن ها در طول تحول ثابت و باعث تغییرات در ساخت ها و طرحواره ها می شوند
- تعادل یعنی هماهنگی (بدون غالبیت) میان جذب و انطباق

تعادل جویی:

سازگاری:

- فرآیند دمساز کردن طرحواره ها و تجربه ها با یکدیگر به منظور ایجاد تعادل
- سازگاری منوط به هوش است
- در اثر این فرآیند، سازواره در داد و ستد با محیط، به کسب دانش جدید می پردازد و دانش موجودش استفاده می کند
- از دوریز فرآیند جذب و انطباق تشکیل شده است

جذب یا درون سازی:

- مستلزم بروز پاسخی از پیش کسب شده
- وقتی صورت می گیرد که کودک چیزی را از محیط بگیرد و آن را جزئی از خود کند(درونی سازی)
- وقتی صورت می گیرد که فرد در موقعیتی تازه، رفتاری را انجام دهد که در موقعیت های گذشته انجام داده است (مکیدن عروسک)
- باعث حفظ و کارآیی مفهوم و شناخت و تمییزی شود
- باعث تحریف واقعیت، بیش گستری و کم گستری، ثبات طرحواره ای و تثبیت گری می شود
- در اکثر مواقع به خصوص موقعیت های نامفهوم، ما از جذب و طرحواره های پیشین دست به قضاوت می زنیم
- جذب و انطباق در تعامل با یکدیگرند

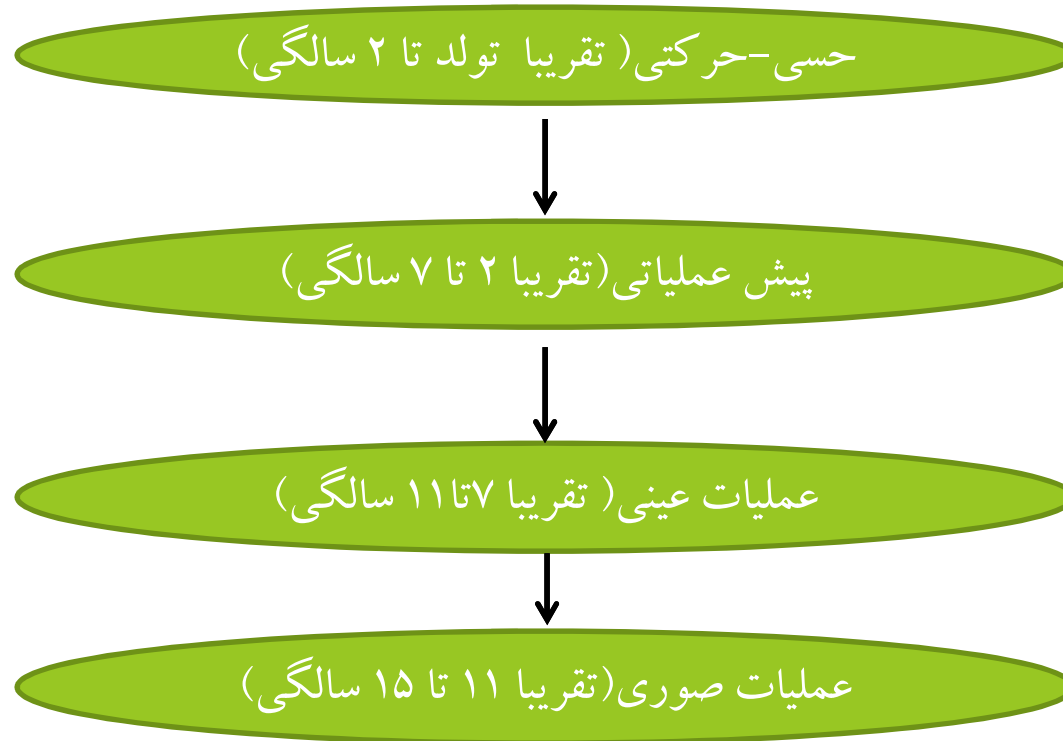

انطباق یا برون سازی:

- وقتی که رفتار کنونی (طرحواره های موجود) شخص برای مقابله با محیط کافی نیست و ناگزیر به ایجاد تغییر در رفتار خودش است (مانند تقلید)
- سبب گسترش دانش و تکامل می شود
- برون سازی همیشه با گام های کوچک رخ می دهد و به سطح ادراکی حاضر وابسته است
- پرش های بزرگ امکان پذیر نیستند و ویژگی های ناهمخوان متوسط می توانند برون سازی شوند یعنی هر برون سازی پیشینه ای دارد و ناگهانی رخ نمی دهد
- آدم های ناسازگار، توانایی رسیدن به تعادل را ندارند و نمی توانند از فرآیندهای سازگاری جذب و انطباق به درستی استفاده کنند

دوره های رشد:

ویژگی های کلی مرحله:

- یک کل نظام مند دارای گونه ای تعادل است
- هر مرحله از مرحله قبل ریشه می گیرد، با آن مرحله تلفیق می شود و به آن انتقال می یابد و برای مرحله بعد آماده می شود (وقتی کودک مرحله جدیدی را کسب میکند، دیگر مرحله قبل را در دسترس ندارد. هرچند مهارت های پیشین باقی می ماند، جایگاه و نقش آنها در سازماندهی تغییر می کند)
- مراحل از یک توالی پایدار پیروی می کنند
- مراحل، جهان شمول اند

دوره حسی-حرکتی:

- ساخت محوری: عمل گرایي
- تمام تجربه های نوزاد در اثر عمل و کشف خود و پیرامون خود بدست می آید
- سیر تکامل ریز مرحله ها از واکنش های رفلکسی به واکنش های دورانی اولین و دومین تصادفی و دومین هدفمند و سومین آزمایشگری و اختراع از طریق ترکیبات ذهنی و درنهایت رسیدن به پایداری شی
- سیر تحولی درک زمان، مکان(فضا) و علیت

دوره پیش عملیاتی:

- مبتنی بر تفکر نمادین، بازنمایی ذهنی
- پیدایش زبان
- گسترش مهارت تقلید
- شکل بندی راکد ادراکی (درک ظاهری و عدم درک نگهداری ذهنی)
- تمرکز گرایی و تفکر یک بعدی
- استدلال نیمه منطقی، جاندارانگاری
- خودمحوری و خودمرکزبینی
- تمرکز بر حالت ها در اشیا
- فقدان برگشت پذیری
- این همانی
- شناخت اجتماعی محدود

عملیات عینی:

- تمرکز زدایی
- انجام عملیات (برگشت پذیری، جبران) منتهی بر اساس عینیت و «هست» ها
- درون گنجی طبقه ای، درک کیفیات، نگهداری ذهنی و درک روابط

دوره عملیات صوری:

- تفکر فرضی - قیاسی
- تفکر انتزاعی و حل مسئله بر اساس مهارت‌های ذهنی
- عملیات درونی و ذهنی شده
- استفاده از روش علمی و پژوهشی
- خودمحوری نوجوانی (خیال پردازی خطر آمیز، آرمان گرا) نه واقع گرا، ناسازگار

نکات کاربردی:

- روسو، دیویی و پیاژه: تاکید بر آموزش عمل گرا
- تاکید بر یادگیری اکتشافی و آزادی عمل مطلق برای دریافت تجارب دسته اول (به ویژه اوایل کودکی)
- تناسب مواد تربیتی و آموزشی با دوره رشدی کودک
- تاکید بر تفاوت فردی
- تاکید بر تعامل به ویژه با همسالان برای کاهش خودمحوری

